

Mitta-ja massadirektiivin muutosehdotus U 35/2023 vp.

Liikenne- ja viestintävaliokunta 28.9.2023

erityisasiantuntija Elisa Vornanen

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Tausta

Ehdotus julkaistiin osana ns. vihreää rahtipakettia 11.7.2023.

Keskeinen sisältö

- Jäsenmaa saisi edelleen päättää vapaasti kansallisessa liikenteessä direktiivin mitta- ja massamääräyksiä suuremman kaluston käytöstä
- Rajat ylittävää liikennettä on pyritty selkiyttämään
- Määritelmiä tarkennettaisiin ja lisättäisiin (EMS, eFTI etc.)
- Nollapäästöisille ajoneuvoille sekä intermodaalikuljetuksia suorittaville lisäkannustimia
- One-stop-shop lupien myöntämismenettely jakamattomille kuormille
- Kokeilut rajataan 5 vuoteen
- Valvontamääriä sekä WIM-punnitusjärjestelmien määrävaatimuksia tarkennetaan
- Kriisilauseke uusi elementti
- Jäsenmaiden raportointivelvollisuuksia laajennetaan
- Liite 1 päivitetty kokonaan

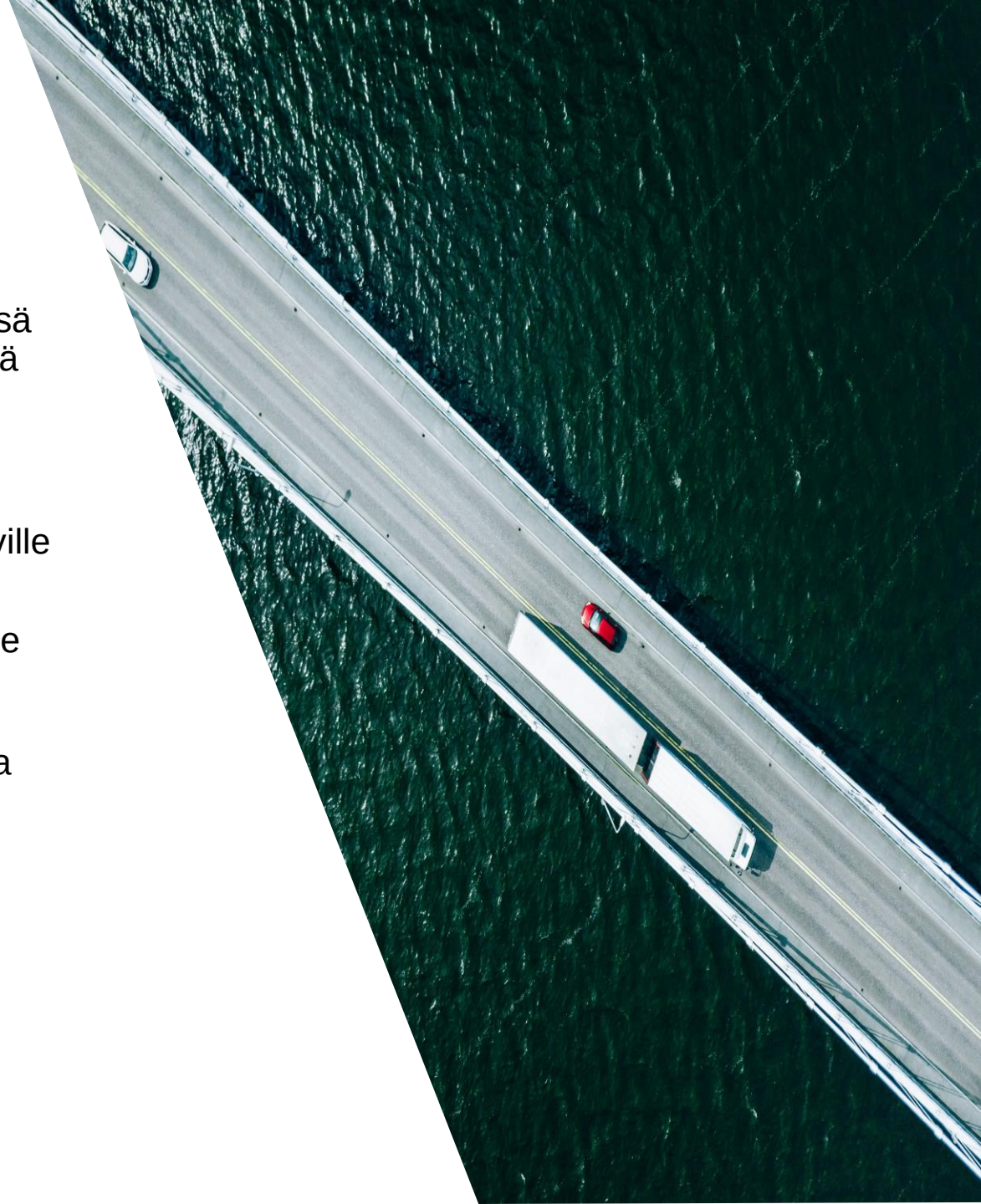

Ehdotuksen keskeinen sisältö – artiklakohtaiset nostot

Artikla 2

- **EMS- määritelmä** lisättäisiin uutena direktiivin tasolle;

  ”Eurooppalaisella moduulijärjestelmällä” tarkoitetaan moottoriajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, joka on kytketty yhteen tai useampaan perävaunuun tai puoliperävaunuun, jossa yhdistelmä ylittää liitteen 1 mukaisen suurimman sallitun pituuden ja voi ylittää suurimman sallitun painon, ja jossa yksittäinen moottoriajoneuvo, perävaunu(t) ja puoliperävaunu(t) eivät ylitä liitteessä 1 säädettyjä painoja tai mittoja.



Ehdotuksen keskeinen sisältö – artiklakohtaiset nostot



Artikla 4 (I osa ns. pääsääntö)

- Artiklaa muutettaisiin niin, että 1 kohtaan lisättäisiin uusi alakohta c, jonka mukaan jäsenvaltiot eivät saisi sallia alueellaan tavanomaista liikennöintiä, joka koskisi kansainvälisessä tavaraliikenteessä tai henkilöliikenteessä käytettäviä ajoneuvoja ja ajoneuvoyhdistelmiä, jotka eivät täytä liitteessä I mainittuja vaatimuksia.

Structure of art 4

General rules:

1. What MS cannot allow in national and international transport (exceptions set in paragraphs 3, 4, 4a and 5).
2. What MS can allow in national transport (complemented with Article 4b which allows for a limited period of time the circulation of 44t-HDVs in international transport).

Exceptions to paragraph 1:

3. Indivisible loads (also in international transport and also with excesses in weights)
4. HDVs exceeding in dimensions used in national transport operations that do not significantly affect international competition.

4a. EMS (subject to certain conditions, including ensuring connectivity for cross-border transport).

5. Trials for a fixed period.

Ehdotuksen keskeinen sisältö – artiklakohtaiset nostot

Artikla 4 (II osa ns. poikkeukset pääsääntöön)

- Jäsenvaltiot voisivat edelleen sallia, että ajoneuvot tai ajoneuvoyhdistelmät, joita käytetään tiettyihin kansallisiin kuljetuksiin ja jotka eivät vaikuta merkittävästi kansainväliseen kilpailuun kuljetusalalla, liikkuvat jäsenvaltion alueella mitoilla, jotka poikkeavat liitteen I mainituista mitoista.
- Kuljetusten ei katsottaisi vaikuttavan merkittävästi liikennesektorin kansainväliseen kilpailuun, mikäli yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

  A. kuljetukset suoritetaan jäsenvaltion alueella erikoistarkoitukseen rakennetuilla ajoneuvoilla tai ajoneuvoyhdistelmillä sellaisissa olosuhteissa, joissa kuljetuksia ei normaalisti suoriteta muista jäsenvaltioista lähtöisin olevilla ajoneuvoilla esimerkiksi metsien hyväksikäyttöön ja metsäteollisuuteen liittyvät kuljetukset

  B. jäsenvaltio, joka sallii kuljetukset alueellaan ajoneuvoilla ja ajoneuvoyhdistelmillä, joiden mitat poikkeavat liitteessä I säädetyistä mitoista, sallii käytettäväksi myös EMS-ajoneuvoyhdistelmät alueellaan 4 a kohdan mukaisesti, siten että voidaan saavuttaa vähintään tässä jäsenvaltiossa sallittu kuormatilan pituus, jotta jokainen liikennöitsijä voi hyödyntää tasapuolisia kilpailuedellytyksiä.



Ehdotuksen keskeinen sisältö – artiklakohtaiset nostot



Artikla 4 kohta 4a (uusi)

- Jäsenvaltiot voisivat sallia EMS-ajoneuvoyhdistelmien toimimisen alueellaan kansallisessa ja kansainvälisessä liikenteessä seuraavin ehdoin;
  - julkisesti saatavilla olevat tiedot EMS-ajoneuvoyhdistelmien suurimmista sallituista mitoista ja massoista sekä niille soveltuvasta tieverkostosta
  - varmistettava EMS-ajoneuvoyhdistelmille avoimen tieverkon osan liitettävyys naapurijäsenmaan tieverkostoon, mikäli naapurijäsenmaa sallii myös EMS-ajoneuvoyhdistelmät alueellaan
  - tulee luoda EMS-seurantajärjestelmä
- Mikäli jäsenvaltio sallisi tämän kohdan nojalla EMS-ajoneuvoyhdistelmien käytön kansallisessa liikenteessä, se ei voisi hylätä tai kieltää kansainvälisiä kuljetuksia suorittavia EMS-ajoneuvoyhdistelmiä alueellaan.
  - Edellyttäen, että nämä eivät ylitä kansallista liikennettä suorittavien EMS-ajoneuvoyhdistelmien enimmäispainoja tai mittoja.

Ehdotuksen keskeinen sisältö - artiklakohtaiset nostot

Artikla 4 b (uusi)

- Mikäli jäsenvaltio sallii kansallisesti ajoneuvoyhdistelmät, joiden enimmäispaino on suurempi kuin liitteessä 1 vahvistetut painorajat, se ei voi estää tai kieltää niiden kansainvälisessä liikenteessä käytettävien ajoneuvoyhdistelmien käyttöä alueellaan, jotka vastaavat painoltaan kansallisessa liikenteessä käytettäviä ajoneuvoyhdistelmiä.
  - Kyseisten ajoneuvoyhdistelmien suurin sallittu paino voi olla kuitenkin enintään 44 tonnia.
- Poikkeuksena 44 tonnin enimmäispainoraja voidaan ylittää, mikäli jäsenvaltio sallii painavammat ajoneuvoyhdistelmät niiden ollessa osa intermodaalikuljetusta.
- Nollapäästöisten ajoneuvojen käytön ennustetaan lisääntyvän ja näin ollen tätä artiklaa sovellettaisiin 31.12.2034 asti.



Valtioneuvoston kanta

- Valtioneuvosto kannattaa direktiivin tarkasteluun sisältyvien ehdotusten yleisiä tavoitteita. Ehdotus on Suomen ennakkovaikuttamisen päätavoitteiden mukainen.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ehdotus ei kasvattaisi merkittävästi yrityksille koituvaa hallinnollista taakkaa. Jakamattomien kuormien kuljetuksiin liittyvien hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen ja/tai yhdenmukaistaminen nähdään hyödyllisenä erityisesti elinkeinoelämän kannalta.
- Valtioneuvosto pitää erityisen kannatettavana, että jäsenvaltiot voivat ehdotuksen mukaisesti jatkossakin sallia poikkeuksia direktiivin liitteessä 1 määriteltyihin suurimpiin sallittuihin mittoihin ja massoihin tietyissä kansallisissa kuljetuksissa, jotka eivät vaikuta merkittävästi kansainväliseen kilpailuun kuljetusalalla.
- Valtioneuvosto näkee, että rajat ylittäviä kuljetuksia koskevan sääntelyn tulisi olla selkeää. Kuitenkin niin, että rajat ylittävä liikenne, erityisesti harvaan asutuilla alueilla, voisi jatkua nykyisellä kalustolla.
- Jotta liikenteen päästöjä saataisiin vähennetyksi EU-lainsäädännön asettamien tavoitteiden tahdissa, valtioneuvoston näkemyksen mukaan nollapäästöisten ajoneuvojen käyttöä raskaissa kuljetuksissa tulee edesauttaa sallimalla niille suurempia massoja, kuitenkin niin, että korotuksissa huomioidaan parhaat toteutustavat tierasitusten näkökulmasta.
- Valtioneuvosto suhtautuu varauksella rajat ylittävän liikenteen nollapäästöisyysvaatimuksiin. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan kirjausta tulisi selkiyttää ja vaikutuksia tulee arvioida tarkemmin.
- Valtioneuvosto näkee, että valvonnan tehostaminen on liikenneturvallisuuden turvaamiseksi kannatettavaa. Jäsenvaltiolle tulisi kuitenkin jättää kansallista liikkumavaraa, kuinka valvonta toteutetaan tehokkaasti jäsenvaltion alueella.



Valtioneuvoston kanta

- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että viranomaisille esitettyjä lisätehtäviä tarkasteltaessa pyritään hillitsemään ehdotuksesta syntyvä hallinnollinen lisätaakka ja hyödyntämään jo olemassa olevia rakenteita.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että eFTI-sähköiseen rahtitietoalustaan liittyvää kirjausta sekä velvoittavuutta selkiytetään.
- Valtioneuvosto näkee kannatettavana, että kokeilujen kestoa rajataan verrattuna nykytilanteeseen.
- Valtioneuvoston pitää esitettyä hätätilanteisiin tarkoitettua väliaikaista kansallista joustomahdollisuutta hyvänä ja tarpeellisena.
- Valtioneuvosto toteaa, että vaikka asevoimien ajoneuvot eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan, saattaa asetuksella olla epäsuoria vaikutuksia kansallisen puolustuksen järjestämiseen erityisesti poikkeusoloissa sekä sotilaallisen huoltovarmuuden kannalta.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että maantielogistiikkaan vaikuttavia EU-lainsäädäntöehdotuksia tarkastellaan suhteessa toisiinsa ja arvioidaan kokonaisvaikutuksia.
- Direktiivin kansallisesta voimaansaattamisesta seurannee kustannusvaikutuksia ja resursointipaineita mm. kansallisille viranomaisille ja perusväylänpitoon. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että säädöshankkeeseen liittyvät kustannusvaikutukset yksilöidään mahdollisimman kattavasti ja ennakoivasti asian jatkovalmistelussa, jolloin niihin on mahdollista muodostaa tarkemmat kansalliset kannat. Resursointi toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa tarvittaessa kohdentamalla määrärahoja uudelleen.



Käsittelyaikataulu

- Käsittely alkanut heinäkuussa neuvoston maaliikennetyöryhmässä
  - Puheenjohtajamaa Espanja on nimennyt asian prioriteetikseen ja tavoittelee yleisnäkemystä joulukuussa
  - 2.10 käsittelyssä jo toinen PJ:n kompromissiesitys

- Parlamentin osalta käsittely ei vielä alkanut, vastuut jaettu syyskuun puolessa välissä
  - Raportööri MEP Isabella Garcia Munoz (S&D, ES)
  - MEP Elsi Katainen nimitettiin ryhmänsä neuvottelijaksi





Kiitos!

lvm.fi Twitter: @lvmfi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ